

ת"פ 25589/12/11 - מדינת ישראל נגד יוסף בודהנה, שמואל מנדרזיצקי - נדון

בתי המשפט

ת"פ 25589-12-11
06 מאי 2015

בית משפט מחוזי באר שבע

לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

בעניין: מדינת ישראל

באמצעות ב"כ עו"ד ענבל ברסאנו מפמ"ד

המאשימה

נגד

1. יוסף בודהנה באמצעות ב"כ עו"ד עודד מורנו

2. שמואל מנדרזיצקי - נדון

הנאשמים

הכרעת דין - לנאשם 1

החלטתי לזכות את נאשם 1 מהמיוחס לו בכתב האישום.

כתב האישום מייחס לנאשם 1 (להלן: "הנאשם"), עבירות של לקיחת שוחד, לפי סעיף 290 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), ומרמה והפרת אמונים, לפי סעיף 284 לחוק.

על פי עובדות כתב האישום, בתקופה הרלוונטית עבד הנאשם בעיריית קריית מלאכי, במחלקת התברואה, כאחראי על מערך פינוי האשפה בעיר. במסגרת תפקידו, היה על הנאשם לוודא כי המפעלים בעיר מפנים את האשפה אשפה התעשייתית, לפחים ייחודיים, בבעלותם, בהתאם לחוק העזר העירוני. במידה ואיתר אשפה שהושלכה שלא כחוק, היה עליו לידע את מחלקת הפיקוח, האמונה על האכיפה.

בתקופה זו, היה נאשם 2 בעלים של מפעל בשם "איכות וטעם עולמי", שעסק בייצור מזון, באזור התעשייה בקריית מלאכי (להלן: "המפעל"). המפעל פעל ללא רישיון עסק, וללא הסכם עם קבלן חיצוני לפינוי אשפה תעשייתית, וזו הושלכה למיכל אשפה של העירייה, בניגוד לחוק העזר. לכן, המפעל היה תלוי בהחלטותיו ובפעולותיו של הנאשם, שהיה אמור לפקח על פעילותו.

בתקופה הרלוונטית העביר נאשם 2 לנאשם, מדי חודש, סך של 1,500 ₪, כדי להעלים עין מהעדרם של מכולת אשפה והסכם התקשרות עם קבלן פינוי אשפה (להלן: "המתת"). על מנת להסוות את מתן המתת, יצרו הנאשמים מצג כוזב, לפיו, המתת הועבר כתשלום משכורת למוטי חן (להלן: "מוטי"), עובד ניקיון במחלקת התברואה בעירייה, בתמורה לניקוי השטח ליד פחי המפעל. בפועל, מוטי מעולם לא עבד במפעל ולא קיבל את סכומי הכסף.

בהתאם למצג השווא, בין החודשים 3/08-1/09, בהנחיית נאשם 2, נפקו בהנהלת החשבונות של המפעל תשעה תלושי עמוד 1

שכר ע"ש מוטי חן, למרות שלא עבד מעולם במפעל. הנאשם היה מקבל את השיקים מנאשם 2, ופודה אותם בעסק להמרת כספים בשם "יורו דיסקונט בע"מ", בקריית מלאכי. בתמורה, במהלך אותה תקופה, לא קיבל המפעל אף דו"ח מהעירייה.

הנאשם כפר במיוחס לו בכתב האישום, וטען, כי מוטי חן כן עבד במפעל במועדים הרלוונטיים, וכאקט של עזרה וידידות, סייע בידו בקבלת השיקים ופדיונם. הכספים הועברו על ידו למוטי חן.

במסגרת פרשת ההוכחות, העידו מטעם התביעה העדים הבאים:

ע.ת 1 מוטי מלכה - ראש עיריית קריית מלאכי. העד קיבל את המידע המפיליל מנאשם 2 והגיש תלונה במשטרה. הוגשו באמצעותו תלושי המשכורת של מוטי חן (ת/1), כרטסת הנהלת חשבונות (ת/2), ודו"ח שניתן למפעל בתאריך 24.9.09, בגין השלכת פסולת תעשייתית לתוך מיכל שיועד לקרטונים (ת/3).

ע.ת 2 מוטי חן - עמד על טענתו, כי לא עבד במפעל, ולא קיבל כספים מנאשם 1. הוגשו באמצעותו, על ידי ההגנה, הודעתו במשטרה (נ/1), דו"ח עימות בין העד לנאשם (נ/2), ומזכר בדבר שיחה בינו לבין השוטר אמיל יוספוב, במסגרתה טען, כי לא קיבל מעולם כסף מאיש, מלבד העירייה (נ/3).

ע.ת 3 לימור שמיע - מנהלת חשבונות במפעל. הכינה את תלושי המשכורת והשיקים עבור מוטי חן.

ע.ת 4 אלי פרץ - מנכ"ל עיריית קריית מלאכי. הוגש באמצעותו פלט מחשב מהמוקד העירוני, בדבר אירועים שדווחו למוקד העירוני (ת/4), ומסמך של מנהל המוקד (נ/4).

ע.ת 5 ניסים גלעם - מנהל אגף תברואה ורישוי עסקים בעיריית קריית מלאכי, ומנהלו הישיר של הנאשם. הוגשו מסמכים בדבר בקשת המפעל לקבל רישיון עסק (ת/5 ו-ת/6).

ע.ת 6 ציון מלכה - מנהל הפיקוח העירוני בעיריית קריית מלאכי. הוגשה רשימת תאריכים למשפט, הכוללת את שמו של שותפו של נאשם 2 אפרים לנדאו (ת/7).

ע.ת 7 יגאל אוחיון - פקח בעיריית קריית מלאכי. הוגש באמצעותה הדו"ח שנתן למפעל בתאריך 24.9.09 (ת/8 ו-ת/9 סומן גם ת/3).

ע.ת 8 משה אבוקסיס - שף במפעל. שימש גם ממלא מקום המנכ"ל, ומסר מעטפות עם השיקים שיועדו למוטי חן, לידי של נאשם 1. הוגש באמצעותו כרטיס עובד של מוטי חן (ת/10).

ע.ת. 8 (מוספר אף הוא בטעות 8 - ט.ח) אמיל יוסף - חוקר משטרה. הוגשו בהסכמה, במקום חקירה ראשית, המסמכים שתפס:

שיקים שנמסרו למוטי חן (ת/11).

עימות בין הנאשם לבין מוטי חן (ת/12).

חקירת נאשם מיום 1.12.09 (ת/13).

חקירת נאשם מיום 15.11.10 (ת/14).

עימות בין הנאשמים (ת/15).

ע.ת. 9 יובל בן איון - בעל עסק לניכיון שיקים, אשר פדה את השיקים לידי הנאשם. הודעתו הוגשה בהסכמה (ת/16).

ע.ת. 10 אפרים ישראל לנדאו - שותפו של נאשם 2 במפעל.

הוגשה בהסכמה חקירת הנאשם (ת/17).

ע.ת. 11 (נאשם 2) שמואל מנדרזיסקי (הידוע גם בכינוי ישראל כהן) - הוכרז עד עוין, והוגשו הודעותיו במשטרה ועימותים (ת/18-ת/23).

מטעם ההגנה העיד הנאשם בעצמו. לדבריו, במסגרת עבודתו בעירייה, היה אחראי על פינוי אשפה ביתית ולא תעשייתית. לא היה לו גם קשר לנושא רישיונות העסק. הוא היה מקבל מכתבי התראה, ממנהל המחלקה ניסים גלעם, ומעביר אותם לנמענים, בשליחותו.

אשר למוטי חן, סיפר הנאשם על תקופות הדיכאון שלו, עת היה מסרב לצאת מהחדר, להתרחץ ולהגיע לעבודה, והוא היה מגיע לביתו, ומשכנע אותו לצאת, על הסיוע שהגיש לו, כשרצו לאשפז אותו בכפייה, ועל איסוף התרומות לחתונה שלו. את העבודה אצל נאשם 2, סידר למוטי אחרי שנאשם 2 ביקש ממנו למצוא מישהו שינקה את הזבל שפועלי המפעל היו משאירים בדרך וליד מכולת האשפה, בסמוך למפעל.

הוגשו מכתב התראה מאת ניסים גלעם בדבר ניהול עסק ללא רישיון (נ/5). כן הוגשו מסמכים רפואיים ביחס למוטי חן ולנאשם 2 (נ/6 ו-נ/7).

להשלמת התמונה אציין, כי נאשם 2 הגיע להסדר טיעון עם המאשימה, לפיה הודה והורשע בכתב אישום מתוקן, והצדדים טענו בתחילה במשותף, לעונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות. לאחר שהממונה על עבודות השירות קבע כי אינו כשיר לבצע מאסר בדרך זו, נוכח מגבלה רפואית נפשית, שונה הסדר הטיעון, והמאשימה הסתפקה במאסר מותנה

דין

אין מחלוקת בין הצדדים, בכל הנוגע למשיכת השיקים על ידי המפעל על שמו של מוטי חן, והעברתם לידי הנאשם. אין גם מחלוקת כי הנאשם פרט את השיקים בעסק להמרת כספים, וקיבל עבורם מזומן.

המחלוקת נטושה בשאלה, האם מוטי חן עבד במפעל וקיבל את תמורת השיקים, או שמדובר בפיקציה, שמטרתה להסוות את קבלת השוחד, והכספים נותרו בידי הנאשם, תמורת פעולתו בעירייה, שלא ינקטו הליכים נגד המפעל.

שני העדים המרכזיים המבססים את גרסת התביעה, הם נאשם 2, ומוטי חן.

נאשם 2 טען בהודעותיו במשטרה, כי מדובר בתשלומים שנועדו להסוות שוחד, ומטרתם היתה לגרום לעירייה להימנע מרישום דו"חות, למרות שבפועל לא עבד מוטי חן במפעל.

מוטי חן טען, כי לא עבד במפעל, ולא קיבל את כספי המשכורת, מהנאשם.

העדים הנוספים נועדו לחזק את גרסאות עדי התביעה המרכזיים. כך למשל, לימור מנהלת החשבונות העידה, כי לא הכירה את מוטי חן, אבל הכירה את כל העובדים האחרים, וגם ציינה כי תלוש המשכורת של מוטי חן היה גלובאלי, בעוד ששאר העובדים השתכרו לפי שעות. גם העדים משה אבוקסיס, ממלא מקום המנכ"ל, ואפרים לנדאו שותפו של נאשם 2, לא הכירו את מוטי חן.

אדון להלן בערכן של עדויות שני עדי התביעה המרכזיים.

עדויות של נאשם 2

לאחר שהסתיים עניינו, כפי שפרטתי לעיל, זומן נאשם 2 כעד תביעה במשפטו של הנאשם. אלא שעת עלה על דוכן העדים, סרב להוציא מפיו מילה, מלבד מספר גמגומים כי אינו זוכר, הן בחקירה ראשית, והן בחקירה נגדית.

על כן, ביקשה ב"כ המאשימה להגיש את אמרותיו במשטרה, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות, ולקבל את הגרסה המופיעה שם כגרסת העד, לאחר שהודעותיו נמסרו במשטרה באופן חופשי ומרצון. עוד עתרה, לפלג את גרסתו, להאמין לחלק לפיו קיבל הנאשם שוחד מהמפעל, ולא להאמין לחלק, לפיו, משה אבוקסיס הוא זה שעשה את עסקת השוחד עם הנאשם, ולנאשם 2 עצמו לא היתה ידיעה על כך.

עוד טענה, כי יש לייחס משקל גם להודיותיו של נאשם 2 במיוחס לו בכתב האישום המתוקן. לטענתה, הסיבה להתחמקותו מעדות, היתה חוסר רצונו להפיל את הנאשם. נאשם 2 גם לא קיבל טובת הנאה מהמדינה תמורת עדותו, ולראיה, הסדר הטיעון שנערך עמו, הוא הסדר סביר.

ב"כ הנאשם טען מנגד, כי הודאתו של נאשם 2 בבית משפט היא הודאת פנים, וככזו אין בכוחה לשמש ראיה לחובתו של נאשם אחר. לא ניתן גם להגיש את הודעות החוץ שלו, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות, היות והוא אינו עד במשפט, נוכח האינדיקציות הרפואיות, לפיהן הוא נתון במצב פסיכטי. בנוסף, הוא אינו מפליל את הנאשם, שכן לא טען בהודעותיו כי הוא שיחד את הנאשם.

לגופו של עניין טען הסניגור, כי מדובר באדם לא אמין, גם לדברי עדי התביעה, ואין להאמין לדבריו.

אני מקבלת את טענות ב"כ הנאשם.

ללא קשר לשאלת קבילות הודעותיו של נאשם 2, מפאת מצבו הנפשי, עולה מהראיות, כפי שאפרט להלן, כי מדובר באדם לא ישר בעליל, ומניפולטיבי, שמהימנותו שואפת לאפס. על כן, לא ניתן לבסס ממצא מפליל על דבריו.

1. נאשם 2 נהג להשתמש בשני שמות, שמואל מנדרזיסקי, שהוא שמו האמיתי, וישראל כהן, ובכך גרם להטעיית הציבור. הוא הסתיר את שמו האמיתי גם משותפו אפרים לנדאו, והציג עצמו גם בפניו בשם ישראל כהן (עמ' 63 שורה 18).

2. נאשם 2 נהג להתחמק מנושים, לא רק באמצעות שינוי השם, הוא גם ביקש ממשה אבוקסיס, ממלא מקום המנכ"ל, להגיד למי שיחפש אותו, כי אין במפעל אדם בשם ישראל, כי אינו קשור למפעל, והמפעל שייך רק לשותפו (עמ' 56 שורה 20). אבוקסיס הוסיף, כי נושים רבים חיפשו אותו כדי להגיש לו זימונים לבית המשפט (שם בשורה 27).

3. נאשם 2 נהג שלא ביושר עם עובדיו ועם ספקיו. כך למשל, לא הודיע לעדה לימור על פיטוריה, ורק כשחזרה מחופשת מחלה, גילתה את משרדי החברה סגורים. על כך סיפר השותף אפרים לנדאו, כי לילה אחד רוקן נאשם 2 במפתיע את כל משרד הנה"ח והעביר את כל המסמכים לביתו בבני ברק (עמ' 64 שורה 3). משה אבוקסיס העיד כי נאשם 2 סרב לשלם לספק שהתקין את המצלמות במפעל.

4. גרסאותיו של נאשם 2 במשטרה הוכחו כשקריות. בהודעותיו, כפר מכל וכל, בקשר שלו לעסקת השוחד, ולתלושי המשכורת של מוטי חן. לטענתו, הוא לא ניהל את המפעל, אלא משה אבוקסיס, והוא עצמו רק ביקר בו מדי פעם. עוד טען כי, לא הכיר את העובדים, לא היה בקי במשכורתיהם, ולא חתם על השיקים. הסדר השוחד עם הנאשם נערך על ידי אבוקסיס, וכאשר גילה זאת, פיטר את אבוקסיס, וסרב להמשיך ולשלם לנאשם. בתגובה, איים עליו הנאשם, כי יתנקם בו, ידאג כי יקבל קנסות, ויסגרו לו את העסק.

גרסה זו עומדת בניגוד מוחלט לעדויותיהם של עדי התביעה. הן לימור שמיע, מנהלת החשבונות, הן משה אבוקסיס, ממלא מקום המנכ"ל, והן השותף, אפרים לנדאו, העידו, כי נאשם 2 תפקד בתור המנהל הפעיל במפעל, אשר מאומה לא נעשה ללא ידיעתו ומעורבותו. הוא ששכר ופיטר את כל העובדים, הוא שבדק את כרטיסי הנוכחות שלהם, והיה אחראי על אישור המשכורות. לדבריהם, הכיר היטב את העובדים במפעל.

אבוקסיס אמר בחקירתו, כי אף שיק לא היה יוצא מהנהלת החשבונות ללא בדיקה מדוקדקת של נאשם 2: "כל השיקים נעשו ביחד עם רבי ישראל ומנהלת חשבונות, הוא קבע את שכר העובדים וכל נתוני השירות"

(עמ' 53 שורה 13). הוא גם היה אחראי על קבלת עובדים למפעל (ע' 54 שורה 32).

וכן: "לא היה שום דבר שקרה שהוא לא היה מעורב בו כספים, הנה"ח...הוא היה בעל בית יחיד...הוא סיכם את כל הסיכומים וכתב את כל השיקים, גם עם הספקים גם עם העובדים" (עמ' 64 שורה 5).

וגם: "לכאורה הוא הכיר את העובדים כולם. הוא מילא את המשכורות, הוא קיבל אותם לעבודה. לכאורה כל אחד עבר דרכו. אני לא מאמין שהיה משהו במפעל שהוא לא ידע" (עמ' 64 שורה 26).

כאשר הוצגה לנאשם 2 גרסה זו בחקירה מאוחרת, הודה, כי נהג לאשר את השעות של העובדים, ולא הצליח להסביר כיצד אישר את תשעת תלושי המשכורת של מוטי חן. הוא העלה השערה, כי יתכן וחתם עליהם בתוך חבילה של שיקים, אולם ברי כי גרסה זו עומדת בניגוד מוחלט לגרסת עדי התביעה, לפיה היה מעורב לפרטי פרטים במשכורות העובדים, כולל קיצוץ שעות בגין הפסקת צהריים וכו'.

אפרים לנדאו גם סיפר כי נאשם 2 רימה אותו, והוא הפסיד מיליוני דולרים. פירוט מעשי המרמה של נאשם 2 מופיע בעמ' 67 לעדותו.

מכל האמור לעיל עולה, שלא זו בלבד שנאשם 2 שיקר בהודעותיו במשטרה, בכל הנוגע למעורבותו באירועים, הוא גם אדם המתנהל בדרך כלל בחוסר יושר ובמעשי מרמה.

כך שלא ברור לי כיצד עותרת המאשימה, לדלות עובדות מסוימות מתוך שקריו הרבים, של אדם כל כך לא אמין, להאמין דווקא להן, ולבסס עליהן ממצא מפליל.

עדותו של מוטי חן

גם על יסוד גרסתו של עד זה, קשה לבסס ממצא מפליל. מדובר באדם הסובל מבעיות נפשיות קשות, כולל דיכאון וחרדות, כעולה מעדותו, וגם מהמסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי ההגנה.

עדי התביעה שמכירים אותו, תארו אותו בתור אדם שלא ניתן לתקשר עימו בקלות, ואשר נזקק ומקבל עזרה רבה מהסובבים אותו, על מנת לקיים חיים סדירים.

אין במצבו הנפשי כשלעצמו כדי לפגום באמינותו. יחד עם זאת, הסברה שמעלה הנאשם, לפיה העד חשש כי יאבד את מקום עבודתו בעירייה, אם יודה שעבד במשרה נוספת, וזו הסיבה לכפירתו בכך, אינה מופרכת. העד נשאל בעניין זה והשיב:

"ש. נכון שאם אתה פה על הדוכן, תבוא ותגיד שעבדת במפעל הסלטים, הדבר יכול להוביל לפיטורים שלך בעירייה?"

ת. לא עבדתי. אם הייתי עובד הייתי מפוטר מהעירייה. לא היו משאירים אותי."

(עמ' 35 שורה 3)

העד מאשר את טענת הנאשם, לפיה חשש כי אם ידעו שעבד במקום אחר, יפטרו אותו, ובמצבו הקשה, לבטח מדובר בנזק גדול.

לכך יש להוסיף את הכחשתו שקיבל אי פעם משכורת מגוף כלשהו, לבד ממשכורתו בעיריה (הודעתו במשטרה נ/1), שהתבררה כשקרית, לאחר שהודה כי עבד בניקיון באולם בשם רנסנס, מקום עבודה שגם אותו סידר עבורו הנאשם.

מטעמים אלה, לא ניתן לבסס ממצא מפליל על עדותו של עד זה.

הראיות הנוספות

מעדותו של מנהלו הישיר של הנאשם, מר ניסים גלעם, עולה, כי תפקידו של הנאשם היה לפקח על קבלן פינוי האשפה בעיר, ולא היה לו קשר לפסולת תעשייתית, או לרישוי עסקים. גם ראש העיר, מוטי מלכה, אישר את הדברים.

העד הסביר, כי הוא יזם דרישה להסכם פינוי פסולת תעשייתית מול קבלן, כתנאי לקבלת רישיון עסק, ולנאשם כלל לא היתה נגיעה לכך. הן הוצאת מכתב התראה לבית עסק בטרם פתיחת הליכים משפטיים, והן פתיחת ההליכים המשפטיים בגין עיסוק בעסק ללא רישיון, צריכים לקבל את אישורו של העד. גם הדיווחים אודות קיום התנאים לקבלת רישיון עסק, מתבצעים מולו ובאחריותו. לדבריו, אין לאיש באגף שלו יכולת להחביא או להעלים את הפרטים הללו, ובפרט לא את קיומו או העדרו של חוזה מול קבלן.

דברים אלה מתיישבים עם גרסת הנאשם, לפיה, קיבל מניסים גלעם חבילה של טפסים להעביר לבעלי עסקים שפעלו ללא רישיון, אחד מהם גם מוען לנאשם 2.

מעדותו של יגאל אוחיון, פקח העיריה, אשר רשם את הדו"ח למפעל, עולה, כי הדו"ח נרשם בהנחיית ראש העירייה ומנכ"ל העירייה, אשר ביקשו לשים דגש על אזור התעשייה, וכי לנאשם לא היה קשר לדו"ח הזה.

העד אבוקסיס תאר את אופן השלכת הפסולת במפעל. נאשם 2 הנהיג שיטה של החזרת הפסולת לתוך מכלי הירקות (דולב), והחזרתם לספקי הירקות. את שארית הפסולת הורה להם הנאשם שלא לשפוך בחוץ, אלא אם מדובר בכמות קטנה. העד גם אישר, שהמפעל קיבל דו"חות או אזהרות מהעירייה בעניין הזה, לפחות חמש או שש פעמים (עמ' 56 שורה 18).

זאת ועוד, אבוקסיס אישר, כי ראה מספר פעמים מרחוק, שאדם שאינו מכיר, מנקה מסביב לפח האשפה. עוד אישר, כי נאשם 2 אמר לו שסיכם עם הנאשם שיביא אדם שינקה לפי הצורך, את הלכלוך מסביב למכולה, בגינו ניתנו מספר דו"חות למפעל (עמ' 56 שורה 15).

העד אף אישר ששמע שיחה בין הנאשם לנאשם 2, בה אמר הנאשם, שהוא יכול להנחות אותו למי לפנות, אך הוא לא מוציא רישיונות. (עמ' 58 שורה 13).

מהראיות הנוספות עולה, כי הטיפול בפסולת תעשייתית כלל לא היה בסמכותו של הנאשם. גם ענייני רישוי עסקים לא היו בסמכותו. הוא לא היה מוסמך לפתוח בהליכים משפטיים, או להימנע מנקיטתם. גם אם היה מבקש להציג עצמו

כבעל סמכויות כאמור, לא יכול היה לעשות כן, כי לא היתה לו כל השפעה על כך.

גרסתו של הנאשם לא נסתרה בחקירה נגדית, ולא התרשמתי כי הוא משקר.

אשר על כן, לאחר שקבעתי כי לא ניתן להאמין לדבריו של נאשם 2, ויש לקבל בספקנות רבה את עדותו של מוטי חן, שני העדים העיקריים עליהם מבססת המאשימה את האישום, ולאחר שהצבעתי על ראיות המחזקות את כפירת הנאשם במיוחס לו, אני קובעת כי המאשימה לא הוכיחה את אשמתו של הנאשם במידה הנדרשת בהליך זה.

על כן, אני מזכה אותו מהמיוחס לו בכתב האישום.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתן והודע היום, י"ז אייר תשע"ה, 06 מאי 2015, בהעדר הצדדים.

הדין שהיה קבוע לתאריך 2.6.15 מבוטל בזאת.